

NÂNG CAO VĂN HÓA CHÍNH TRỊ CỦA NGƯỜI CÁN BỘ LÃNH ĐẠO, CÔNG CHỨC Ở ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG HIỆN NAY

Trần Văn Điền¹, Nguyễn Thị Ràng², Lê Doãn Duy²

¹Trường Đại học Đồng Tháp, ²Trường Đại học SPKT Vĩnh Long

Tóm tắt: Văn hóa chính trị Việt Nam là khoa học và nghệ thuật hoạt động chính trị, là một bộ phận cấu thành quan trọng của văn hóa dân tộc, kết tinh trong đó tri thức, tình cảm, niềm tin, lý tưởng, biểu hiện qua thái độ, hành vi, năng lực hoạt động chính trị của cán bộ lãnh đạo, công chức cấp tỉnh đến cấp xã ở Đồng bằng sông Cửu Long Trong sự nghiệp đổi mới, hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, nâng cao văn hóa chính trị chính trị cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, công chức cấp tỉnh đến cấp xã ở Đồng bằng sông Cửu Long nhận thức đúng đắn tầm quan trọng của văn hóa và văn hóa chính trị trong xã hội, hướng đến những giá trị, những chuẩn mực và những quy tắc ứng xử chính trị có lý có tình, là một nhiệm vụ quan trọng không chỉ làm cơ sở cho sự nghiệp xây dựng Đảng ta trong sạch vững mạnh, và nhà nước pháp quyền dân chủ của nhân dân, do dân, vì dân mà còn đáp ứng lợi ích của nhân dân và thúc đẩy xã hội tiến bộ, là vấn đề có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển của đất nước.

Từ khóa: Văn hóa chính trị, cán bộ, công chức, Đồng bằng sông Cửu Long.

Nhận bài ngày 9.1.2023; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 20.1.2023

Liên hệ tác giả: Trần Văn Điền; Email: diendhdt@gmail.com

1. MỞ ĐẦU

Văn hóa chính trị là một bộ phận cấu thành quan trọng của văn hóa, kết tinh trong đó tri thức, tình cảm, niềm tin, lý tưởng, biểu hiện qua thái độ, hành vi, năng lực hoạt động chính trị của chủ thể chính trị. Trong văn hóa chính trị, cán bộ lãnh đạo là một chủ thể quan trọng. Không thể trở thành nhà lãnh đạo có kinh nghiệm, bản lĩnh, sáng suốt và trí tuệ trong thực tiễn chính trị đất nước nếu không có nguồn lực văn hóa chính trị dồi dào. Do vậy, nâng cao văn hóa chính trị cho đội ngũ cán bộ, công chức nói chung, cán bộ cấp chiến lược nói riêng là vấn đề có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển của đất nước. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh việc cần phải thấm nhuần di huấn của Chủ tịch Hồ Chí Minh “cán bộ là cái gốc của mọi công việc”, “muôn việc thành công hoặc thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém”; đồng thời, Người đứng đầu Đảng và Nhà nước khẳng định mạnh

mề: “công tác tổ chức, cán bộ phải là điểm đột phá”, là “then chốt” của nhiệm vụ “then chốt”, liên quan đến sự sống còn của Đảng, vận mệnh của chế độ, sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước. Phải hết sức chú trọng xây dựng và làm trong sạch đội ngũ cán bộ, nhất là xây dựng đội ngũ cán bộ cấp chiến lược đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ; phát huy trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên; chức vụ càng cao càng phải gương mẫu. Năng lực hoạt động chính trị, lý tưởng, niềm tin, bản lĩnh chính trị; năng lực tư duy, trí tuệ; năng lực ra quyết định lãnh đạo; năng lực phát huy nguồn nhân lực và sử dụng người tài trí; khoa học, kinh nghiệm hoạt động chính trị; Đạo đức cách mạng, với các chuẩn mực chủ yếu, phục vụ nhân dân; cần, kiệm, liêm, chính; đặt lợi ích của địa phương, của nhân dân lên trên hết, thường xuyên tu dưỡng và thực hiện trách nhiệm nêu gương; Phong cách lãnh đạo, với các đặc trưng cơ bản: Sự thống nhất giữa tính đảng, tính nguyên tắc cao với tính năng động, sáng tạo, nhạy cảm với cái mới; tính trung thực, khách quan, khoa học; sự thống nhất giữa cách làm việc tập thể, dân chủ với tính quyết đoán và tinh thần chịu trách nhiệm cá nhân; lý luận gắn liền với thực tiễn, lời nói nhất quán với việc làm; thường xuyên liên hệ mật thiết với nhân dân; là hình mẫu về sự ứng xử văn hóa trong môi trường chính trị.

Người cán bộ lãnh đạo, công chức từ cấp tỉnh đến cấp xã ở ĐBSCL và những yêu cầu phải xây dựng những chuẩn mực văn hóa chính trị hiện nay: Chấp hành đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước; Phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, tác phong và lễ lối làm việc; Năng lực, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; Quy tắc ứng xử văn hóa chính trị; Tiến độ và kết quả thực hiện nhiệm vụ; Tinh thần trách nhiệm và phối hợp trong thực hiện nhiệm vụ; Thái độ phục vụ nhân dân. phẩm chất chính trị, đạo đức, năng lực, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao

2. NỘI DUNG

2.1. Những kết quả đạt được và nguyên nhân

Cán bộ, công chức cấp tỉnh đến cấp xã là những người giữ cương vị chủ chốt trong hệ thống các cơ quan Đảng, Nhà nước, đoàn thể chính trị - xã hội có chức năng, nhiệm vụ đề ra đường lối, chủ trương, chính sách và tổ chức thực hiện theo phạm vi lãnh đạo của mình; đồng thời, là người lãnh đạo, quản lý toàn diện tổ chức mà họ phụ trách, bảo đảm cho tổ chức đó hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ chính trị được phân công. Giai đoạn 2015-2020 cho thấy tổng số cán bộ có trình độ đại học trở lên ở Đồng bằng sông Cửu Long chỉ chiếm hơn 31%, thấp hơn rất nhiều so với mức trung bình cả nước là 48,1%. Ở khu vực quản lý nhà nước, chỉ có 7,4% tổng số cán bộ, công chức khu vực Đồng bằng sông Cửu Long có trình độ cao đẳng, đại học trở lên. Cũng ảnh hưởng không nhỏ đến việc thực hiện nhiệm vụ chính trị.

Sự nghiệp đổi mới hiện nay, “công tác tổ chức, cán bộ phải là điểm đột phá”, là “then chốt” của nhiệm vụ “then chốt”, liên quan đến sự sống còn của Đảng, vận mệnh của chế độ, sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước. Phải hết sức chú trọng xây dựng và làm trong sạch đội ngũ cán bộ, công chức, nhất là xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức lãnh đạo, quản lý đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, trình độ chuyên môn sâu, tinh thông về nghiệp vụ và tài năng công hiến đủ tầm. Văn hóa chính trị là tổng thể các phẩm chất, năng lực đó của đội ngũ cán bộ, công chức. Trong bối cảnh giao lưu, hội nhập quốc tế, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, văn

hóa chính trị của đội ngũ cán bộ nói chung lại càng trở thành yêu cầu cấp thiết. Nó định hướng tư duy, hành động và kỹ năng lãnh đạo, quản lý của tất cả các đối tượng cán bộ. Xây dựng, phát triển và phát huy được văn hóa chính trị của đội ngũ cán bộ,, công chức sẽ giúp cho Đảng Cộng sản Việt Nam với tư cách là Đảng cầm quyền nâng cao năng lực lãnh đạo, phát huy tiềm lực trí tuệ và tư tưởng của Đảng, làm cho Đảng vươn lên ngang tầm nhiệm vụ, nâng cao được uy tín và ảnh hưởng của Đảng trong xã hội. Nhờ đó, Đảng tiếp tục khẳng định trên thực tế vai trò lãnh đạo của mình đối với nhà nước và xã hội. Văn hóa chính trị có tác dụng rất lớn đến việc xây dựng Đảng cầm quyền trong sạch, vững mạnh, đồng thời vượt qua được những thách thức và nguy cơ để phát triển trong bối cảnh hiện nay. Chúng ta cần phải làm cho văn hóa chính trị thấm sâu vào nội dung, phương pháp xây dựng Đảng về mọi mặt mà thực chất của quá trình này chính là hình thành và phát triển văn hóa chính trị của Đảng, nhân cách của đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức nhất là cán bộ lãnh đạo nói chung. Trong thời gian vừa qua, trước sự biến động của tình hình chính trị thế giới, trước những thách thức về tồn tại và phát triển của các hình thái hiện thực xã hội chủ nghĩa, trước những diễn biến phức tạp của tình hình kinh tế - xã hội trong nước,...

Văn hóa chính trị của đội ngũ cán bộ, công chức ở Đồng bằng sông Cửu Long thể hiện: Trung thành tuyệt đối những nguyên lý khoa học của chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Có tinh thần đấu tranh không khoan nhượng với những tư tưởng và hành động sai trái đi ngược lại quan điểm, đường lối của Đảng và lợi ích chính đáng của nhân dân. “Đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ được thực hiện quyết liệt, có chuyển biến rõ nét”¹.

Trong thời gian phát triển cho thấy đội ngũ cán bộ, công chức từ cấp tỉnh đến cấp xã ở Đồng bằng sông Cửu Long có “bản lĩnh chính trị, trình độ, trí tuệ, năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng ngày càng được nâng lên, luôn vững vàng trước mọi khó khăn, thách thức⁵ và có những quyết sách phù hợp để chỉ đạo xử lý kịp thời, hiệu quả. Bản chất, lập trường giai cấp công nhân được giữ vững; đa số cán bộ, đảng viên tin tưởng, quyết tâm thực hiện đường lối đổi mới của Đảng”². Trình độ chuyên môn, trình độ lý luận của đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức được nâng lên rõ rệt. Sự nhận thức biện chứng về đời sống hiện thực, sự kết hợp giữa lý luận và thực tiễn, sự phân tích và đánh giá những vấn đề của địa phương ngày càng cụ thể và được quán triệt sâu sắc hơn. Trong điều kiện đời sống khó khăn hiện nay và nhiều tác động tiêu cực của xã hội, cán bộ, đảng viên, công chức vẫn giữ được lối sống lành mạnh, quan tâm, chăm lo đến sự nghiệp chung của địa phương. Nhiều nét mới trong giá trị đạo đức và lối sống mới từng bước được hình thành. Tính tích cực chính trị, sở trường, năng lực và ý thức trách nhiệm cá nhân người cán bộ, đảng viên, công chức được coi trọng và khuyến khích.

Đồng bằng sông Cửu Long thực hiện chính quyền thân thiện, mô hình “Nụ cười công sở” với phương châm 06 biết “Biết chào – biết cười – biết lắng nghe – biết hướng dẫn – biết

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.219.

² Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.168.

cám ơn – biết xin lỗi”. Hình thành phương châm 06 biết của tỉnh đề định hướng, giáo dục, nâng cao ý thức, hành động của cán bộ, công chức về trách nhiệm phục vụ nhân dân. Qua thực hiện, bước đầu đã tạo được niềm tin của nhân dân đối với chủ trương xây dựng chính quyền thân thiện, phục vụ nhân dân. Để ngày càng gắn bó chặt chẽ với nhân dân, Đồng bằng sông Cửu Long nâng cao chất lượng và thực hiện dịch vụ trả kết quả giải quyết thủ tục hành chính qua đường bưu chính, được người dân đồng tình ủng hộ.

2.2. Hạn chế và nguyên nhân của hạn chế

Bên cạnh những ưu điểm, đội ngũ cán bộ lãnh đạo, công chức từ cấp tỉnh đến cấp xã còn có những hạn chế như: Những tác động tiêu cực của toàn cầu hóa, kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang làm suy giảm một số giá trị văn hóa truyền thống, một bộ phận cán bộ, công chức giảm sút ý thức chính trị, đạo đức, lối sống dẫn đến tự diễn biến, tự chuyển hóa và sa vào tham nhũng, tiêu cực, chạy chức chạy quyền, thiếu tác phong, thiếu sự gương mẫu của đội ngũ cán bộ, công chức có ảnh hưởng to lớn đến quyết định, hiệu quả hoạt động tổ chức, cơ quan, đơn vị, đến sự tồn vong của quốc gia - dân tộc. “Đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch có lúc, có nơi còn bị động, thiếu sắc bén, tính chiến đấu chưa cao”³.

Một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa tiên phong, gương mẫu; tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ vẫn còn diễn biến phức tạp. Tự phê bình và phê bình ở nhiều nơi còn hình thức. Thực hiện trách nhiệm nêu gương, nhất là của người đứng đầu chưa tạo được sự lan tỏa sâu rộng”⁴. “Một bộ phận cán bộ, đảng viên bản lĩnh chính trị không vững vàng, suy thoái về tư tưởng chính trị, còn hoài nghi, mơ hồ về mục tiêu, lý tưởng của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta; một số ít hoang mang, dao động, mất lòng tin; cá biệt còn phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối đổi mới của Đảng”⁵.

Một số cán bộ lãnh đạo hiện nay, xét về văn hóa chính trị, còn có mặt chưa ngang tầm với đòi hỏi của thời kỳ cách mạng mới. Thậm chí, một bộ phận không nhỏ cán bộ, công chức từ cấp tỉnh đến cấp xã ở Đồng bằng sông Cửu Long còn có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, làm biến dạng hệ thống giá trị và những tiêu chuẩn đích thực của người cán bộ lãnh đạo, gây tác hại không nhỏ cho việc thực hiện vai trò lãnh đạo của Đảng và quản lý Nhà nước, mất niềm tin trong nhân dân.

Hiện nay, ngày càng nhiều cán bộ lãnh đạo trẻ tuổi, có ưu điểm nổi bật là năng động, sáng tạo; song, điểm yếu là chưa có độ nhạy cảm chính trị cao, chưa đủ chiều sâu trong nhận thức và vững lập trường với con đường xã hội chủ nghĩa cũng như quá trình lãnh đạo tại địa phương nhằm khắc phục những sự lệch lạc trong nhận thức của một bộ phận cán bộ về các giá trị và chuẩn mực xã hội; *tính cục bộ trong hoạt động lãnh đạo, quản lý của một số các nhân và tổ chức; sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống của một bộ phận cán*

³ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.222.

⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.223.

⁵ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.168

bộ lãnh đạo, quản lý; “Việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa thường xuyên, một số suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; vẫn còn tình trạng nói không đi đôi với làm; không tuân thủ nguyên tắc của Đảng; quan liêu; tham nhũng, lãng phí, cá nhân chủ nghĩa, cơ hội, thực dụng, bè phái, gây mất đoàn kết nội bộ; chưa nêu cao ý thức trách nhiệm trước tổ chức, cơ quan, đơn vị, địa phương và nhân dân. Thực hiện quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên chưa trở thành nề nếp, hiệu quả chưa cao. Một số cán bộ vi phạm đến mức phải kỷ luật, xử lý hình sự”⁶.

Việc đấu tranh với các biểu hiện lệch lạc về đạo đức, lối sống chưa mạnh mẽ. Tự phê và phê bình ở không ít nơi còn hình thức”, đây là vấn đề cấp bách phát huy vai trò của người lãnh đạo, tu dưỡng rèn luyện, có lối sống và đạo đức, kỹ năng vững vàng hơn, gương mẫu. Việc chấp hành nội quy, quy chế, quy định có lúc còn chưa tốt, còn chưa chủ động trong thực hiện nhiệm vụ, đến công sở còn tranh thủ việc nhà, còn lạm dụng trang thiết bị vào việc riêng, nề nếp tác phong có lúc còn mang tính sinh hoạt, việc quan hệ xưng hô với cấp trên, đồng chí, đồng nghiệp và với công dân đôi lúc chưa chuẩn mực, khi được phân công nhiệm vụ thì chưa hết mình tận tâm với công việc được giao, còn e ngại với công việc... kinh nghiệm và kỹ năng làm việc ở một số cán bộ có phần còn hạn chế, một số công chức ứng xử giao tiếp với người dân còn hạn chế.

Một số cán bộ lãnh đạo chưa đề cao trách nhiệm, thiếu gương mẫu, uy tín thấp, năng lực, phẩm chất chưa ngang tầm nhiệm vụ, quan liêu, xa dân, cá nhân chủ nghĩa, tiêu cực, lợi ích nhóm. Chưa nhận thức đầy đủ, toàn diện, sâu sắc về tầm quan trọng của công tác xây dựng văn hóa chính trị cho cán bộ, công chức. “Đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động ở một số nơi thực hiện thiếu quyết liệt, chưa đạt mục tiêu đề ra. Tinh giản biên chế chưa thực sự gắn với nâng cao chất lượng và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức. Năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của một số tổ chức cơ sở đảng còn thấp, chưa được củng cố kịp thời. Chính sách cán bộ chưa thực sự tạo động lực để cán bộ toàn tâm, toàn ý với công việc; chưa có cơ chế bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đương đầu với khó khăn, thử thách, quyết liệt trong hành động vì lợi ích chung. Công tác kiểm tra ở một số nơi chưa thường xuyên, quyết liệt, thiếu trọng tâm, trọng điểm; công tác giám sát còn hẹp về phạm vi, đối tượng, kết quả chưa thực chất”⁷.

Những hạn chế nêu trên xuất phát từ những nguyên nhân: Thiếu rèn luyện, thiếu kỷ luật trong tuân thủ những quy tắc ứng xử trong nền công vụ, tuy nhiên, cũng có những yếu tố khách quan từ bên ngoài tác động làm cho cán bộ, công chức khó có thể giữ vững những chuẩn mực bắt buộc về đạo đức, về hành vi xử sự và tự tạo ra những hành vi mới, thậm chí là những hành vi đi ngược lại những chuẩn mực đã có, dẫn đến sự suy thoái đạo đức, cũng là sự xuống cấp của văn hóa chính trị là sự du nhập của lối sống thực dụng trong một bộ phận. Không ít cán bộ lãnh đạo, công chức vì quá đề cao cái tôi, đánh mất phẩm giá, họ sẵn sàng bán rẻ nhân cách của mình. Đó là những biểu hiện của vấn đề tham nhũng, chạy chức chạy quyền, văn hóa chính trị gắn chặt

⁶ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.178-179.

⁷ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.223-224.

với đạo đức cán bộ, công chức. Việc cử hay khuyến khích cán bộ, đảng viên, công chức đi học tập, bồi dưỡng chưa có chiều sâu, chất lượng chưa được cao. Chính sách cán bộ chưa thể hiện được vai trò là động lực, đòn bẩy phát triển.

2.3. Một số giải pháp

Để nâng cao văn hóa chính trị cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, công chức từ cấp tỉnh đến cấp xã ở Đồng bằng sông Cửu Long hiện nay cần phải thực hiện đồng bộ một số giải pháp sau:

Một là, phải thấm nhuần sâu sắc quan điểm “công tác cán bộ phải thực sự là “then chốt của then chốt”⁸ trong công tác xây dựng Đảng, có liên quan đến sự sống còn của Đảng và chế độ; cán bộ là cái gốc của mọi công việc, là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng. Vì vậy, phải đặc biệt coi trọng xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược và người đứng đầu thật sự có đức, có tài, có uy tín trong Đảng và nhân dân⁹. Phải đặc biệt coi trọng sự đoàn kết, thống nhất ý chí và hành động trong Đảng¹⁰. Mỗi cán bộ, công chức nâng cao bản lĩnh chính trị; kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, thực hiện nghiêm các nguyên tắc của Đảng; kịp thời tổng kết thực tiễn, phát triển lý luận để đổi mới sáng tạo, chống bảo thủ, trì trệ; đấu tranh kiên quyết với những biểu hiện cơ hội chính trị. Tích cực học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh không chỉ là học tập tư tưởng lý luận mà phải chú ý học tập cả phương pháp, phong cách, đạo đức và lối sống của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Phải đi sâu học tập phong cách - nổi bật là phong cách tư duy, phong cách làm việc, phong cách diễn đạt, phong cách ứng xử, phong cách sống của Người.

Cùng với việc nâng cao trình độ nhận thức Chủ nghĩa Mác - Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh, cần nắm vững Cương lĩnh chính trị và đường lối đổi mới của Đảng. Đây là cơ sở quan trọng, trực tiếp nâng cao văn hóa chính trị của cán bộ lãnh đạo, công chức. Bất kỳ một sự dao động, ngả nghiêng, hành động và phát ngôn nào trái với Cương lĩnh, đường lối của Đảng không chỉ dẫn đến tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị của cán bộ, đảng viên, mà còn gây tổn hại cho Đảng. Bên cạnh đó thì việc học và làm theo Bác phải gắn với từng vị trí chức trách công việc được giao bởi đây chính là giải pháp cốt lõi để thực hiện nhiệm vụ, trọng tâm là xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, có phẩm chất đạo đức, tận tụy, hết lòng phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, gắn bó máu thịt với nhân dân; có ý thức thượng tôn pháp luật, dân chủ đi đôi với kỷ luật, kỷ cương; tự do cá nhân gắn với trách nhiệm xã hội và nghĩa vụ công dân.

Hai là, giáo dục, nâng cao trình độ nhận thức của cán bộ, công chức từ cấp tỉnh đến cấp xã ở Đồng bằng sông Cửu Long về tầm quan trọng, vai trò, ý nghĩa, giá trị của văn hóa chính trị trong xã hội, nhất là trong thời kỳ đổi mới, hội nhập quốc tế. Trong đó, tự tu dưỡng, rèn luyện, bồi dưỡng tinh thần yêu nước, đạo đức, lối sống và phát huy tính tích cực chính trị, năng lực hoạt động chính trị, lý tưởng, niềm tin, bản lĩnh chính trị; năng lực tư duy, trí tuệ;

⁸ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 1*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.27.

⁹ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.226.

¹⁰ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.226.

đạo đức cách mạng, nguyên suốt đời phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân; cần, kiệm, liêm, chính; nhân, nghĩa, trí, dũng, tín; đặt sự nghiệp cách mạng của Đảng, lợi ích của dân tộc, của nhân dân lên trên hết, trước hết, chống chủ nghĩa cá nhân và các thứ bệnh do chủ nghĩa cá nhân gây ra; thường xuyên tu dưỡng và thực hiện trách nhiệm nêu gương, theo tinh thần Văn kiện Đại hội XIII của Đảng: “Khơi dậy tinh thần và ý chí, quyết tâm phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; dân tộc cường thịnh, trường tồn; phát huy giá trị văn hoá, sức mạnh con người Việt Nam trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”.¹¹

Ba là, xây dựng môi trường văn hóa cơ quan lành mạnh, và không gian văn hóa Hồ Chí Minh để tạo điều kiện, tiền đề thuận lợi và động lực nâng cao văn hóa chính trị cho cán bộ, công chức ở Đồng bằng sông Cửu Long, phát huy tinh thần cống hiến vì đất nước. Kiên quyết và kiên trì đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Tập trung xây dựng và phát triển ý thức dân chủ trong cơ quan. Thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ ở tất cả các tổ chức trong hệ thống chính trị, trước hết là thực hiện dân chủ trong Đảng, trong mỗi chi bộ, tổ chức đảng để cán bộ, đảng viên, công chức phát huy dân chủ và nêu cao trách nhiệm xã hội của bản thân. Nhưng dân chủ phải có nguyên tắc. Quán triệt và thực hiện nghiêm nguyên tắc tập trung dân chủ; tập thể lãnh đạo đi đôi với cá nhân phụ trách. Đề phòng và khắc phục cả hai khuynh hướng: dân chủ hình thức hoặc tập trung quan liêu. “Phải kết hợp giữa “xây” và “chống”, lấy “xây” là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài, làm cho tư tưởng tiến bộ, tích cực thấm sâu vào toàn bộ đời sống xã hội, có tác dụng uốn nắn những biểu hiện lệch lạc, cải tạo những tư tưởng lạc hậu, đẩy lùi những sai trái. Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức công tác tư tưởng, bảo đảm tính đảng, tính khoa học, tính chiến đấu, tính thực tiễn, kịp thời và hiệu quả; nâng cao chất lượng tuyên truyền, giáo dục, học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh”¹².

Mẫu mực trong ngôn ngữ, hành vi ứng xử..., người cán bộ, công chức luôn chú trọng xây dựng hình ảnh bản thân, làm mới về: lễ lối, cách ăn, mặc, phong cách, phẩm hạnh; tự giác thực hành chuẩn ứng xử, văn hóa ứng xử, “tự soi, tự sửa”, kiến thức, trình độ năng lực tư duy khí chất, đặc biệt là nghệ thuật biểu hiện qua ngôn ngữ lời nói, ngôn ngữ hình thể. Hồ Chí Minh đã từng căn dặn: Ngọc càng mài càng sáng. Vàng càng luyện càng trong, cũng như “Gạo đem vào giã bao đau đớn; Gạo giã xong rồi, trắng tựa bông; Sống ở trên đời người cũng vậy; Gian nan rèn luyện mới thành công”¹³. “Tăng cường giáo dục truyền thống văn hoá, lịch sử và cách mạng vẻ vang của Đảng và dân tộc; không ngừng nâng cao trình độ lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên; thường xuyên đấu tranh ngăn chặn âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng”¹⁴.

Bốn là, nâng cao văn hóa chính trị của cán bộ, công chức từ cấp tỉnh đến cấp xã ở Đồng bằng sông Cửu Long cần gắn liền với việc trang bị những kiến thức cơ bản về chính

¹¹ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 1*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.46.

¹² Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.232-233.

¹³ Hồ Chí Minh (2008). *Nhật ký trong tù*. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia.

¹⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 1*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.41.

trị học và khoa học lãnh đạo, có hệ thống về chính trị, chứ không thể bằng lòng hoặc dừng lại ở tầm hiểu biết của trình độ kinh nghiệm, phải gắn liền với việc nắm vững Cương lĩnh, đường lối chính trị của Đảng. Đề cao trách nhiệm thực hiện các quy định của pháp luật, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, giữ gìn lối sống giản dị, trong sạch, tôn trọng và tận tụy phục vụ nhân dân. Đây phải được xem là những tiêu chí đánh giá cán bộ, đảng viên, công chức trong quá trình thực thi công vụ. Bên cạnh đó mỗi cán bộ, đảng viên, công chức phải tự mình tăng cường giáo dục ý thức, điều chỉnh hành vi, *phát huy tính tự giác, tự học, tự rèn phong cách công tác và đạo đức, lối sống*. Tự mình có tinh thần, thái độ cầu thị, ý thức tự giác trong thực hiện các nhiệm vụ chính trị là yếu tố quan trọng. Để việc tự học, tự rèn đạt kết quả cao thì kế hoạch phải được xây dựng một cách khoa học và phải luôn đặt ra yêu cầu cao với bản thân là việc làm thường xuyên, liên tục.

Năm là, Cấp ủy, chính quyền cần tăng cường hơn nữa công tác kiểm tra trong mọi hoạt động của cán bộ, đảng viên công chức nhà nước, có biện pháp xử lý nghiêm đối với mọi hành vi vi phạm pháp luật, nhất là những hành vi vi phạm đạo đức người cán bộ, công chức. Thực hiện tốt các quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu các cấp cán bộ có chức vụ càng cao càng phải gương mẫu. Nêu gương phải thực sự trở thành một nội dung quan trọng trong phương thức lãnh đạo của Đảng. Coi trọng công tác kiểm tra, giám sát trong Đảng, kết hợp với phát huy vai trò giám sát của báo chí và nhân dân đối với việc thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên. Kết hợp giữa giữ vững kỷ luật, kỷ cương của Đảng, đề cao pháp luật của Nhà nước với giáo dục, bồi dưỡng nhân cách, đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên. Thực hiện có hiệu quả việc giám sát của các cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu và cán bộ chủ chốt¹⁵.

Sáu là, cần kịp thời phê bình những biểu hiện chưa văn hóa đối với nhiệm vụ, công việc được giao hoặc trong quan hệ giữa các thành viên trong tổ chức. “Đổi mới và triển khai đồng bộ việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, gắn với đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ. Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, tệ quan liêu, *tham nhũng*, lãng phí, lối sống cơ hội, thực dụng bè phái, nói không đi đôi với làm trong cán bộ, đảng viên”¹⁶.

Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta đã dày công xây dựng và rèn luyện các thế hệ cán bộ kế tiếp nhau đảm đương và hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ của từng thời kỳ cách mạng. Trong thời kỳ đổi mới, so với những yêu cầu, nhiệm vụ chính trị đặt ra, đội ngũ cán bộ lãnh đạo cấp chiến lược nước ta vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế cả về phẩm chất và năng lực. Tình hình trên có nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân là công tác cán bộ còn chưa chủ động, nhạy bén; thiếu một chiến lược cán bộ, chiến lược nhân tài tổng thể; hệ thống chính

¹⁵ Xem Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.237-238.

¹⁶ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr.233.

sách cán bộ thiếu đồng bộ; việc quán triệt các quan điểm và nguyên tắc cơ bản của Đảng về công tác cán bộ chưa đầy đủ và sâu sắc.

Nâng cao văn hóa chính trị cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, công chức chính là sự quán triệt tư tưởng, tầm nhìn xa và kỳ vọng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về sự thống nhất nhuần nhuyễn giữa đức và tài trong hoạt động chính trị thực tiễn, trong một cấu trúc nhân cách sống động của người cán bộ cách mạng. Đó là cơ sở tạo lập uy tín với tư cách là tài sản vô hình quan trọng nhất, là tiêu chuẩn tổng hợp về phẩm chất và năng lực nằm sâu trong trái tim và khối óc của người cán bộ lãnh đạo. Đó cũng là tiền đề để cán bộ lãnh đạo, công chức xã phấn đấu thực hiện những phẩm chất văn hóa chính trị của Đảng phản ánh trình độ, phẩm chất và năng lực cầm quyền của Đảng. “Đảng là trí tuệ, danh dự và lương tâm của thời đại”, “là đạo đức, là văn minh”.

Tích cực đấu tranh phòng, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; ngăn chặn, đẩy lùi có hiệu quả tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ gắn với đẩy mạnh học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; phát huy thật tốt trách nhiệm nêu gương của cán bộ, công chức theo phương châm *chức vụ càng cao càng phải gương mẫu*.

3. KẾT LUẬN

Nâng cao văn hoá chính trị của người cán bộ, công chức từ cấp tỉnh đến cấp xã ở Đồng bằng sông Cửu Long chính là sự quán triệt tư tưởng, tầm nhìn xa và kỳ vọng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về sự thống nhất nhuần nhuyễn giữa đức và tài trong hoạt động chính trị thực tiễn, là tài sản vô hình quan trọng nhất, là tiêu chuẩn tổng hợp về phẩm chất và năng lực nằm sâu trong trái tim và khối óc của người cán bộ công chức.

Phẩm chất văn hóa chính trị của cán bộ, công chức ở Đồng bằng sông Cửu Long phản ánh trình độ, phẩm chất và năng lực cầm quyền của Đảng. Đảng ta đang quyết tâm đổi mới không ngừng để luôn thực hiện đúng tinh thần lời dạy của V.I. Lênin và Hồ Chí Minh: “Đảng là trí tuệ, danh dự và lương tâm của thời đại”, “là đạo đức, là văn minh”. Tiếp tục đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh Toàn thể cán bộ, công chức các cấp ở Đồng bằng sông Cửu Long, trước hết là đội ngũ cán bộ, công chức lãnh đạo, quản lý các cấp phải ra sức phấn đấu, không ngừng nâng cao văn hóa chính trị để thực sự xứng đáng là người đầy tớ thật trong thành của nhân dân./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 2*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
2. Học viện Chính quốc gia Hồ Chí Minh (2021). *Giáo trình cao cấp lý luận chính trị, Chính trị học*. Nhà xuất bản Lý luận chính trị.
3. Nguyễn Thế Nghĩa (2018). *Tư tưởng chính trị Hồ Chí Minh*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật.
4. Lê Minh Quân (2009), *Tư tưởng chính trị của C.Mác, Ph.Ăngghen, V.I.Lênin và Hồ Chí Minh*. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật.

IMPROVING THE POLITICAL CULTURE OF LEADING OFFICERS, FUNCTIONARY IN THE MEKONG DELTA

Abstract: Vietnamese political culture is the science and art of political activities, is an important component of the national culture, crystallizes in which knowledge, feelings, beliefs, ideals, expressed through the attitude, behavior, and capacity of political activities of leaders and civil servants from province to commune level in the Mekong Delta. promote political and political culture for leaders and civil servants at the provincial to commune levels in the Mekong Delta to properly recognize the importance of culture and political culture in society, towards the Values, standards and rules of political behavior that are rational and rational, are an important task that not only serves as a basis for the cause of building a clean and strong Party, and a democratic rule of law of Vietnam. The people, by the people, for the people, but also to meet the interests of the people and promote social progress, is an issue of great significance to the development of the country.

Keywords: Political culture, cadres, civil servants, Mekong Delta.